

Harminc- éves a Tiszatáj

A Tiszatáj köszöntése

Tiszatáj Szerkesztősége,
SZEGED.

Tisztelt Szerkesztőség!
Kedves Elvtársak!

Köszöntjük a 30 éves Tiszatájat, amely kevés híján egyidős felszabadult hazánk történelmével. A lap szocialista társadalmunk építésének legmozgalmasabb időszakában, a történelmi sorsfordulónál is betöltötte hivatását. 1947 márciusában indult, mint a felszabadulás után újjászülött magyar irodalmi élet egyik fontos, első között megjelenő folyóirata, és jelentős szerepet játszott egy évtizeddel később is, az ötvenhatos ellenforradalom leverését követő politikai konszolidációban.

Az indulás 30. évfordulója fontos eseménye mind a helyi, mind az országos irodalmi életnek. A lap mindenkor törekvése volt, hogy bölcsöleg legyen a tehetségeknek; olyan írókat, kritikusokat nevelt, bocsátott szárnyra, akik azóta irodalmi életünk első vonalában dolgoznak.

A mai Tiszatáj dícséretes jellemzője, hogy nagykorúságához, 30 éves múltjához híven, már abból az élvonalból merített, amelynek megteremtéséhez a maga publikációs lehetőségeivel is hozzájárult. Íróinknak, költőinknek, kritikusainknak, eszszéistáinknak elismerés megjelenni a Tiszatájban.

Az utóbbi évek szerkesztési munkája is

bizonyítja, hogy a Tiszatájnak változatlanul megbecsült rangja van az irodalmi közéletben, és kimutathatóan növekedett iránta az olvasói érdeklődés.

A folyóirat az elmúlt 30 év során szervesen kapcsolódott a tájegység és Szeged kulturális, irodalmi hagyományaihoz, tükrözte megyénk művelődéspolitikai életének fejlődési tendenciáit. Sajátos földrajzi helyzetéből eredően következetesen vállalta és vállalja az összekötő híd szerepét is, teljesíti a szomszédos népek testvéri egymásra találásának misszióját, azok irodalmi és művészeti életének megismertetésével.

A 30. évfordulón is azt várjuk és kérjük, hogy a folyóirat továbbra is a magyar kultúra egészéből válogasson, teljesítse művészeti feladatát a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus eszméjének erősítésében, legyen továbbra is orgánuma Szeged és a táj társadalmi, kulturális fejlődésének.

Amikor a 30 éves folyóiratot üdvözljük, vele köszöntjük egykori és mai szerkesztőit, munkatársait, olvasóit.

A Tiszatájnak további sikeres munkálkodást és újabb alkotó évtizedeket kívánunk.

MSZMP Csongrád megyei Bizottsága,
Csongrád megyei Tanács,
MSZMP Szeged városi Bizottsága,
Szeged megyei városi Tanács

Sándor, a Szegedi Nyomda részlegvezetője miniszteri dícséretet kapott. Földéak János a Művészeti Alap díjnyújtalmát adta át Bakos Istvánnak, dr. Csetri Lajosnak, dr. Greza Ferencnek, dr. Ilia Mihálynak, Kiss Gy. Csabának, Mocsár Gábornak,

Simai Mihálynak, Tóth Bélának és dr. Vekerdi Lászlónak. Szabó G. László bejelentette, hogy a megyei tanács alkotói díjának II. fokozatát Andrassy Lajosnak ítélte oda. Szederkényi Ervin, a Pécsen megjelenő Jelenkor főszerkesztője, az irodal-

mi-kulturális folyóiratok nevében üdvözölte a jubileumi Tiszatájat, majd dr. Vörös László mondott köszönetet a Tiszatáj szerzői kollektívájának, az elismerő szavakért, jutalmakért.

A Magyar Rádió nyilvános főlvételt készített a Tiszatáj hangversenyterében a főnállásának 30. évfordulóját ünneplő Tiszatáj irodalmi estjén. Bevezetőjében dr. Vörös László többek között hangoztatta: a táj és a város gazdag irodalmi és kulturális hagyománya már 1947-ben is egyik tápláló forrása volt a Tiszatájnak, s ennek az örökségnek ébren tartásáról ezután sem mondhat le a folyóirat. Az ünnepi műsorban — melyet Dorogi Zsigmond szerkesztett és rendezett — Illés Gyula, Szepesi Attila, Petri Csathó Ferenc, Sütő András, Zalán Tibor, Utassy József, Zelk Zoltán, Nagy László, E. Nüt, Zaharia Stancu, Mocsár Gábor, Fodor András, Baka István, Simai Mihály, Tóth Béla és Veress Miklós műveit Keres Emil, Ronyecz Mária, Óze Lajos, Lukács Margit, Kohut Magda és Kovács János tolmácsolták. Gregor József daltalok énekelte, zongorán Pál Tamás működött közre.

Acs S. Sándor felvétele

Dr. Koncez János az üdvözlő levelet olvassa föl. Mellette jobbról Szabó G. László, balról Szederkényi Ervin és dr. Vörös László

része megértette a szocializmus igazságát, és a munkásmozgalom, a munkásosztály kiemelkedő személyiségei között a nők hosszú sorát találjuk. Clara Zetkin — a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő személyisége — sokirányú tevékenysége szerves részeként éppen hét évtizede, 1907-ben Stuttgartban, az első ízben összeülő nemzetközi szocialista nőkonferencián felvetette a nemzetközi nőnap gondolatát. 1910-ben Koppenhágában, a II. nemzetközi szocialista nőkonferencián Clara Zetkin javaslatára határozták el, hogy megtartják a nemzetközi nőnapot, a munkás-, értelmiségi és parasztnők követeléséért való harc napját. Rosa Luxemburg mártírságában is bátran vállalta kommunista meggyőződését. N. K. Krupszkaja a szocialista kultúra kiemelkedő teoretikusa és szervezője volt a szovjethatalom első évtizedeiben. A. M. Kollontáj az első szocialista női diplomataként írta be nevét a szocializmus nemzetközi tevékenységének történetébe. Néhányat említettünk csupán a szocializmus eszméi kiemelkedő női személyiségeinek százaival és ezrei közül, akik a munkában és harcban élén jártak.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának esztendejében külön is megemlékezünk ama, világot megrongó változásról, amelynek hatása történelmi jelentőségű a nők helyzetében is. Az emberiség történetében először a szovjethatalom teremtette meg a nők gazdasági és társadalmi, alkotmányos és ezzel művelődési egyenjóságát. A nőknek a közéletbe való bekapcsolása, felszabadulásuk a „házi rabszolgaságból”, a szocialista társadalmi háztartás kiépítése révén, a nők műveltségének emelése mind olyan elemek, amelyek a szovjethatalom évtizedei alatt példamutatóak a világ számára. A Szovjetunióban a munka, az egyenlőség alap-

ján a család politikai, szociális, egzisztenciális létbiztonságának erősítésével hatalmas lépéseket tettek. Különös tisztelettel emlékezünk azokra az anyákra, akik a második világháborúban győztes, és a bennünket is felszabadító szovjet katonákat szülték és nevelték, az életüket áldozták, a Zója Kozmogenszkájakra és másokra. Érthető hát, hogy a szovjet nőmozgalom ma is kiemelkedő feladatokat vállal a békéért folyó küzdelemből, a családok, az emberek boldogságának szavatolása érdekében.

A MAGYAR munkásmozgalom, az antifasiszta mozgalom harcosai között szintén ott találjuk a nőket: Kelen Jolán, akinek „Eliramlik az élet” című visszaemlékezését nemrég vehettük kézbe; Braun Éva, a nyilas rémuralom áldozata, Martos Flóra, a magyarországi Vörös Segély egyik szervezője, majd vezetője, a Horthy-fasiszma áldozata, nevük fogalom a munkásmozgalom történetében. Az 1956-os ellenforradalom áldozata között is voltak nők, közöttük Kállai Éva, aki — ha élne — éppen most lenne 60 éves.

A felszabadulás óta eltelt több mint 30 esztendő hatalmas fejlődést hozott hazánkban is a nők helyzetében. A nők alkotmányos egyenjóságának megteremtése a felszabadulást követő első intézkedések között voltak. A nők helyzetének változása gazdasági és társadalmi fejlődésünk része, következménye és mércéje is egyben. Ennek következtében a szocialista nőpolitika megvalósulásának alapvető feltétele volt a munkáshatalom kivívása, megvédése és megszilárdítása. Az iparosítás — és ezen belül is a párt vidéki ipartelepítési politikája —, a mezőgazdaság szocialista átszervezése és megerősítése, a szolgálatások tömeges kiszélesítése a nőekkel együtt és a nőkért egyszerre történik. A lakásprogram megvalósítása, a népesedéspolitikai intézkedések,

Nőnap ünnepség Csongrádon

Jakab Sándor mondott ünnepi beszédet

Az 1910-ben Koppenhágában tartott nemzetközi szocialista nőkongresszus határozata szerint március 8-a a dolgozó nők szolidaritásának napja, a nemzetközi nőnap.

Ebből az alkalomból Budapesten, a Parlamentben hétjón az Elnöki Tanács a nők gazdasági és szociális helyzetének megjavításáról szóló párt- és kormányhatározat végrehajtásában kifejezett tevékenységük elismerésül kitüntetések adományozott. A kitüntetések Lozonci Pál, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Beszédében méltatta asszonyaink és leányaink eredményes munkáját szocialista társadalmunk építésében.

Az ünnepség után az Elnöki Tanács fogadást adott a kitüntetettek tiszteletére. Megyénkben tegnap délután Csongrádon került sor a nemzetközi nőnap ünnepségére a Szabadság filmszínházban. A szavalt — amelyet Somodi Éva, a Batsányi gimnázium tanulója adott elő — elhangzása után az úttörők és kisdobosok virágot nyújtottak át az ünnepségen részt vevő asszonyoknak, leányoknak. Ezt követően Varga Zsuzsa, a Hazafias Népfront Csongrád városi bizottságának titkára köszöntötte a meghívott vendégeket, az územek, vállalatok, tsz-ek női dolgozóit, továbbá az elnökségben helyet foglaló Jakab Sándort, az MSZMP KB tagját, dr. Németh Lajos, a megyei pártbizottság titkárát, dr. Somogyi Ferencet, a Csongrád városi pártbizottság első titkárát, Molnár Sándort, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának titkárát, dr. Varga Józsefet, Csongrád város tanácsának elnökét, valamint a szentesi városi és járási pártbizottságok vezetőit.

Jakab Sándor ünnepi beszédének első részében történelmi visszapillantást vetett azokra az időkre, amikor a nők a világ nagy részén megaláztatásban, jogok nélkül éltek. Emlékezett a II. Internacionálé időszakára, arra, hogy amikor Clara Zetkin lépett a szónoki emelvényre, még halk moxajlás, csodálkozó tekintetek fogadták. Most, amikor az ünnepi ülés résztvevőit először egy nő köszöntötte, ez természetesnek hatott mindenkinek számára. A két példa között — mondotta a szónok — közel 70 év telt el, és a változás valóban ilyen óriási. Akkor Klara Zetkin és társai már felismerték, hogy a nők is csak közös erővel, összefogással tudnak eredményesen harcolni jogaikért. Amikor 60 évvel ezelőtt győzött a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, ez a felismerés valósággá vált.

Az új, szovjet állam első intézkedései a nők érdekeit születtek, érték születtek. A politikai jogok megadása bizonyította, hogy az új társadalom rögtön bizalmat szavazott az asszonyoknak, lányoknak, Lenin szellemében. Ő azt mondta: „A nők milliói nélkül nem lehetséges a proletárdiktatúra, nem lehetséges a kommunista építés.”

Jakab Sándor beszédének további részében foglalkozott a hazánkban kialakult helyzettel, a felszabadulást követő időszak fontosabb eseményeivel kapcsolatban. Méltatta a szocialista építés egy-egy szakaszát, a nők elévülhetetlen nagy jelentőségű szerepét. A magyar nők életében három évtizeddel ezelőtt lényeges változások következtek be. Egyre inkább részt vettek a politikai munkában, ahol a felszabadulást követő években a demokratikus erők támogatták. Nagy jelentőségű volt a nők tömeges munkába állása: új világ, új lehetőségek tárultak fel előttük, adottságaikat, képességeiket kibontakoztathatták. Ma már nincs olyan munkaterület, ahol a nők ne bizonyították volna helytállóságukat. A társadalmi életünkben mind nagyobb szerepet játszó pedagógusok, orvosok kétharmada is nő.

Napjainkban a fejlett szocialista társadalmat kell felépítenünk — mondotta ünnepi beszédének befejező részében Jakab Sándor. Majd hozzátette; ehhez a nők aktivitására, jó munkájára, segítőkészségére is nagy szükség van.

Az ünnepség második részében a Szegedi Nemzeti Színház művészei adták irodalmi műsort. Elhangzott két kórusmű is, amelyet a csongrádi ének-zene általános iskola tanulói tolmácsoltak.

Hétjón délután Szegeden, a szalámigyar kultúrteremben bensőséges ünnepség keretében köszöntötték a munkásorség Csongrád megyei, városi és járási parancsnok-sága állományában szolgáló teljesítő munkásörnököket, asszonyokat. Fülkö József, városi egységparancsnok üdvözlő szavai után Mátos István, a munkásorség megyei parancsnoka méltatta a nemzetközi nőnap jelentőségét, és elismeréssel szölt a munkásorségben szolgálatot teljesítő munkásörnökök áldozatos, példamutató, önfeláldozó tevékenységéről.

Külön kiemelte és méltatta a munkásörfeleségek és édesanyjak áldozatos munkáját. Ezzel lehetővé teszik férjük, illetve gyermekük részére a vállalt pártmegbízatás elvégzését.

Részt vett az ünnepségen Rigó Szilveszter, a szegedi városi pártbizottság osztályvezetője is.

KONCZ JÁNOS